

فراخوان برای امنیت دریانوردی در بحبوحه درگیری‌های منطقه

واکنش آسه‌آن به تنش‌های خاورمیانه

در پی تشدید تنش‌های میان ایالات متحده، اسرائیل و ایران، اتحادیه آسه‌آن با ابراز نگرانی جدی از وضعیت موجود در خاورمیانه، خواستار صیانت از آزادی دریانوردی شد. رهبران این اتحادیه در نشست سال ۲۰۲۶، بر لزوم جلوگیری از وقوع درگیری‌های وسیع‌تر در منطقه تأکید کردند.

پایگاه اطلاع رسانی دریا و نفت: رهبران آسه‌آن در جریان نشست این اتحادیه در شهر سبو فیلیپین، با استقبال از آتش‌بس میان ایران و آمریکا، از همه طرف‌های درگیر خواستند که «با اعمال حداکثر خویشتنداری، توقف همه خصومت‌ها و پرهیز از هرگونه اقدامی که ممکن است وضعیت را تشدید کند، شرایط مساعد را برای اجرای کامل و مؤثر آتش‌بس حفظ کنند.» رهبران آسه‌آن با تأکید بر حقوق بین‌الملل، خواستار «ترویج گفت‌وگو و دیپلماسی واقعی برای رسیدگی به درگیری‌ها و تنش‌ها، از جمله ضرورت توقف کامل و فوری خصومت‌ها در تمامی جبهه‌های خاورمیانه» شدند.

آنها بر ضرورت استفاده از روش‌های مسالمت‌آمیز برای حل و فصل اختلافات تأکید کرده و خواستار احترام به حاکمیت و تمامیت ارضی همه کشورها شدند. رهبران اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا با تأکید بر اهمیت حفظ امنیت دریایی و رعایت آزادی کشتیرانی، «نگرانی خود را نسبت به هرگونه اقدام تبعیض‌آمیز یا یکجانبه که ممکن است مانع عبور کشتی‌ها از تنگه هرمز یا دیگر تنگه‌های بین‌المللی شود و «با حقوق بین‌الملل ناسازگار باشد»، ابراز کردند.

در این بیانیه آمده است: ما نگرانی جدی خود را نسبت به وضعیت خاورمیانه که به سرعت در حال تحول است، ابراز کردیم که تهدیدی جدی برای جان و امنیت غیرنظامیان و نیز صلح و ثبات منطقه‌ای و جهانی محسوب می‌شود. رهبران آسه‌آن با اشاره به پیامدهای اقتصادی ناشی از بحران خاورمیانه، بر «عزم مشترک» خود برای افزایش تاب‌آوری منطقه‌ای تأکید کردند؛ موضوعی که به‌ویژه در حوزه امنیت انرژی و تأمین سوخت مورد توجه قرار گرفت. در بیانیه مشترک، رهبران این بلوک از اجرای چند اقدام اولویت‌دار خبر دادند که از جمله آن می‌توان به فعال‌سازی سازوکار منطقه‌ای اشتراک سوخت و تسریع در اجرای شبکه برق منطقه‌ای برای بهبود اتصال الکتریکی در جنوب شرق آسیا اشاره کرد.

رهبران آسه‌آن خواستار اجرای فوری «چارچوب توافق امنیت نفتی آسه‌آن» شدند؛ توافقی که به کشورهای عضو اجازه می‌دهد در زمان اختلال در تأمین، نیازهای انرژی یکدیگر را تأمین کنند. در ادامه این بیانیه، بر تنوع‌بخشی به منابع انرژی برای کاهش وابستگی به تولید برق مبتنی بر نفت تأکید و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و بررسی فناوری‌های نوظهور از جمله انرژی هسته‌ای غیرنظامی مطابق با استانداردهای ایمنی بین‌المللی مورد توجه قرار گرفت.

در بخش دیگری از بیانیه آمده است: با توجه به چشم‌انداز در حال تحول منطقه‌ای و جهانی و شکل‌گیری ساختار چندقطبی، بر وحدت و تعهد جمعی خود برای حفظ تاب‌آوری، پاسخ‌گویی و آینده‌نگری آسه‌آن در مواجهه با شوک‌های خارجی و صیانت از رفاه مردم تأکید کردیم.

رهبران این اتحادیه همچنین بر توسعه شبکه برق منطقه‌ای و ذخایر سوخت تأکید کرده و کاهش وابستگی به واردات انرژی از خاورمیانه را هدف‌گذاری کردند. بر اساس اعلام «مرکز انرژی آسه‌آن»، این بلوک در حال حاضر بیش از نیمی از نفت خام و ۱۷ درصد از گاز طبیعی خود را از این منطقه وارد می‌کند. در اواخر ماه مارس (اسفند/فروردین)، فیلیپین نخستین کشور جهان بود که به دلیل کاهش ذخایر انرژی، وضعیت اضطراری ملی اعلام کرد.

کشورهای جنوب شرق آسیا که بخش قابل توجهی از نفت خود را از منطقه خلیج فارس تأمین می‌کنند، از جمله آسیب‌پذیرترین کشورها در برابر بحران انرژی ناشی از جنگ علیه ایران و اختلال در تنگه هرمز به شمار می‌روند؛ موضوعی که در دستور کار اصلی این نشست قرار داشته است.